

KIRJEITÄ TOIMITUKSELLE.

Onko ihmisellä syytä kiittolisuuteen? Kuulin erään tunnetun teosofisen puhujan sanovan, että ihmisellä ei ole kenellekään, ei ihmisille tai jumalille mitään kiittolisuuden velkaa, sillä mitä hän on ja mitä hän omaa, on hänen omaa ansiotaan. Ihminen ei saa mitään lahjaksi, vaan sekä hyvästä että pahasta, koko kehityksestään saa hän kiittää ainoastaan itseään, sillä hän on sen itse luonut.

Aivan oikein. Ihminen on oman onnensa seppä. Hän ei voi kehittyä, ei kasvaa, ellei hän itse työskentele ja ponnistele. Ja kuitenkin, eikö hän sittenkin joudu kiittolisuuden velkaan niin jumalille kuin ihmisille?

Ajattelen tilaani silloin kun lapsuuteni usko, kirkon opettama usko, oli minut auttamattomasti jättänyt. Epätoivoisena hapuulin sinne tänne, en tietänyt minnekä astua. Sieluni oli kietoutunut kylmään pimeään usvaan, joka esti näkemästä mihinkään suuntaan, olin joutua materialismin suohon. Tuntui kuin sieluni olisi alituisen ikävöivänä kohottanut käsivartensa Jumalaa kohden samalla kun epäilykset voimakkaina vetivät syvenemmälle alas pimeyteen.

Satuin saamaan käsiini „De invigdes lära“. Tämä avasi silmäni aivan uudelle maailmalle, vaikka siinäkin vielä epäilykset tahtoivat viedä voiton muutamissa suhteissa. Sain kuitenkin pohjan jalkojeni alle. Yhä varmemmaksi, valoisammaksi tuli tieni kun sain Annie Besantin oppaakseni kirjallaan „Den uråldriga visdomen“.

Mitenkähän minun olisi käynyt, ellen pitkän pimeässä hapuroimiseni pahimmillaan ollessa, olisi joutunut näiden korkeiden henkilöiden järkeäni ja sydäntäni valaisevan ajatusvirran kosketukseen!

Mielestäni olen näille ja monelle muulle suurelle ajattelijalle suuressa kiittolisuuden velassa, enkä tästä tunne itseäni vähääkään alennetuksi eli nöyryytetyksi. Tahdon vaan tämän kiittolisuuteni pakottamana pyrkiä siihen, että itekin kerran voisin olla kynttilänä pimeydessä vaeltajan tiellä.

Sama puhuja sanoi että pitenmälle ehtineet ajattelijat tosin voivat antaa meille „sysäyksiä“, vaan siinä kaikki. Minusta nuo „sysäykset“ kuitenkin tuntuvat äärettömästi tärkeiltä. Etsivä sielu voi omaksi ja muidenkin vahingoksi saada kauan kulkea harhassa, jos ei tuommoinen „sysäys“ satu johtamaan häntä oikealle tielle.

Eiköhän liene niin että korkeammat olennot käyttävät noita „sysäyksiä“ etsivien sielujen johtamisessa totuutta kohti!

Pelkään että löytyy paljon teosofeja, jotka ajattelevat samaten kun tuo yllämainittu puhuja. Minusta tämä käsitys on kuitenkin kerrassaan väärä ja vahingollinen, sillä se vie meidät kylmään itserakkauten ja siis kaikkeen muuhun kuin jumalviisauden syvyysiin.

Epäilen liekö moni meidän suuristamme kovin pitkälle totuuden tiellä tullut ilman korkeampaa opastusta. Vaan juuri nämät ovatkin ensimmäisiä tunnustamaan kiitollisuuden velkansa johtajilleen.

Eiköhän kiitollisuuskin ole yksi niitä hyveitä, joita meidän tulee pyrkiä saavuttamaan, sillä kiitollisuus herättää rakkautta ja rakkaus johtaa Jumalan, Kaikkeuden helmaan.

Pyrkivä.

(Tietäjä 1915 Joulukuu N:o 12, s. 500-501)

KIRJEITÄ TOIMITUKSELLE.

Rakas Tietäjä! En haluaisi sinua imarrella, totuuden lausuisin jos pystyisin sinua arvostelemaan; koetan tunteei sanoiksi pukea.

Kiitos, rakas Tietäjä, siitä avusta, jonka kymmenvuotisella oloajallasi olet minulle tehnyt. Olet minulle ollut puhtaamman lempeni herättäjä, äitiysidun kasvattaja. Kuta syvemmin sinua katselen, sitä enemmän sinua rakastan. Kieleni jää mykäksi, kun minun pitäisi niitä tunteita sinulle kertoa, siksi vaan tähän lyhykäisesti liitän oppilaasi rukouksen:

Ole edelleenkin opettajani ja ystäväni. Opetä minulle nöyrää ja uhrautuvaista mieltä. Anna minun oppia viisauttasi, että se ohjaisi askeleeni elämän polulla. Paljosta on minun sinua kiittäminen, olet neuvonut minulle tien Opettäjien luo. Toisinaan olet itse tullut luokseni niin oppineena, etten ole sinua ymmärtänyt, välistä niin outona ja salaperäisenä, että olen sinua pelännyt. Olet kohottanut minut ylpeyden ja kunnian kukkuloille, olet näytellyt syvyyksiä. Mutta miksi sitä pahana pitäisin. Kaipaahan elämäni sitä, sillä enhän muuten olisi *totuuden etsijä*. Mitä tietä olet minua kuljettanutkin, olet taas virittänyt minut sopusointuun kanssasi ja elämä ja kulku rinnallasi on ollut onnellinen.

Olen usein ollut pahoillani, että ulkonaisesti niin vähän olen voinut toimia eduksesi. Tiedän että sen anteeksi annat, koska se on heikkouteni. En ole saanut sinulle ihailijoita, en tilaajia. Toivolla olen kuitenkin odottanut aikaa ja tähystänyt ajan merkkiä, koskahan kansani, kyläni ja naapurini sinua tutkivat.

Lopuksi, Tietäjäni, ohjaa kansaasi puhtauteen, sekä sisäisesti että ulkonaisesti, ohjaa hyveisiin, oikeudentuntoon, sääliin! Ohjaa ahkeruuteen, järjestykseen, niin yhteiskunnallisissa, kuin kotoisissa toimissamme! Opetä meitä itse kutakin kuulemaan kansallishenkemme ääntä!

Ilolla ja kaipauksella sinua odotan, ja pyydän yhä edelleenkin sinua kunnioittaen saada jäädä

Oppilaaksesi.

»*Irti Intiasta!*» Kun Toimittaja vastatessaan A. H:n kirjeeseen Tietäjän edellisessä numerossa antoi luvan, että muutkin Tietäjän lukijat saisivat lausua mielipiteitään ja toivomuksiaan, niin rohkenee allekirjottanutkin esittää muutaman ajatuksen.

Ensimmäkin epäilen, voitaneeko luoda mitään erikoiskansallista teosofiaa. Blavatsky sanoo: „Teosofia on yhtä vanha kuin maailma“ ja „viisauuskonto on aina ollut sama. Sen ovat säilyttäneet kaikkien maitten vihityt“. Ja Toimittaja sanoo: „Jumalviisaus on yleismaailmallista laatua.“ Näin kai asia onkin. Mitä siis A. H. tahtoo? Ei suinkaan jumalallisen viisauden auktoriteetti tarvinne kalevalaisia todistuksia. Pidän kyllä mahdollisena, että kalevalaista viisautta voitaisiin tarkastella yleisen jumalallisen viisauden valaistuksessa. Myös suomen kansan vaiheet tulevat selvanäköisille tutkijoille tarjoamaan mielenkiintoisen tutkimusalan. Mutta „kaikki nämä aikanaan tapahtuvat ja seisovat Ihmisen pojan edessä.“ Miksi siis rynnätä kehityksen edelle. Sitäpaitsi voipi olla epäilyksen alaista, tahtoisiko kukaan tutkija ohjailta harrastustensa suuntaa noin vaan tilauksen mukaan. — Näin ajattelen „suomalaisen teosofian luomisesta“.

Mitä sitten tulee Tietäjään, niin on allekirjottanutkin huomannut siinä milloin intialaisen sadunpätkän, milloin jotain muuta itämailta. Mikä on miellyttänyt, olen koettanut „painaa mieleen ja tutkistella sydämessä“. Mikä taas ei ole miellyttänyt, olen „pannut syrjään“.¹

Huomattavampi muutos, mikä Tietäjän olemuksessa viime aikoina on tapahtunut, on mielestäni juuri sen „suomalaistuminen“. Tarkotan sitä seikkaa, että yhä useampi kalevalainen nimimerkki on siinä alkanut tarjota hengenvainiolla viljelemiänsä hedelmiä. Mutta jos kuka on tottunut herkuttelemaan Blavatskyn, Besantin, Leadbeaterin ja muiden klassikkojen ajatuksilla, niin saattavat nämä kotoisten „salatieteilijäin“ ensimmäiset hedelmät tuntua kypsymättömiltä. Mutta niistäkin, mikä ei maistu, pannaan syrjään.

Mutta eikö mitään hyvää? — En tahdo väittää, että se, mikä minua on Tietäjässä enimmäin miellyttänyt, olisi sen ehdotonta parasta. Mutta Leadbeaterin selvanäköisyystutkimukset kuudennen jurirodun alkuvaiheista, Marsista ja Merkuriuksesta ovat merkittävästi mieleeni painuneet. Tohtori Hanisch'in opetukset uudesta ravintojärjestyksestä oli mielestäni parasta mitä siltä alalta on käsiini osunut. Elberfeldin hevosista en ollut enemmin tiennyt yhtään mitään, jonka vuoksi niitä aivan hämmästyin — tietysti monia muita makupaloja mainitsemattakaan.²

¹) Busch, Suuret Ihmeet, s. 4.

²) Kuudennen jurirodun alkuvaiheista ei mielestäni olisi ollut jätettävä pois „Ihminen“-kirjasta sillä perusteella, että „johan se on Tietäjässä julaistu“. — Eikö Teosofinen Kustannusliike voisi erikoisjulkaisuna ja jos mahdollista typistelemättömänä toimittaa tri Hanisch'in „uuden ravintojärjestyksen?“

Millainen tulisi sitten Tietäjän olla? – A. H:n mielestä pitäisi nähtävästi Tietäjän sisältää „suomalaista teosofiaa“. Minun ajatukseni on, ettei mitään pitempää tutkimusta pitäisi ryhtyä Tietäjässä julkaisemaan. Sillä mikä senlainen kerran ansaitseisi Tietäjässä tulla julaistuksi, se varmaankin ansaitsee tulla julaistuksi erikoisena teoksena. Mutta volyymiltään pienemmät tutkimukset ja kirjutukset ovat Tietäjässä omalla paikallaan. Tietäjän ei tarvitse koettaakaan riistää virkaa teosofiselta kirjallisuudelta, mutta voisi luullakseni entistä tehokkaammin opastaa lukijoitansa teosofisen kirjallisuuden viljelemiseen.

Sitten: „Ruoki karitsojani!“ Luulen, että useankin teosofin „usko (ensimmäinen herätys) tulee kuulosta“. Sitten päästäkseen sisälle teosofiseen ajatusmaailmaan tilaa hän Tietäjän. Näiden karitsojen tarve on arvellakseni toisenlainen kuin vanhempien veljien, mutta tulisi Tietäjän etupäässä näitä muistaa, sillä „eivät terveet tarvitse parantajata, vaan sairaat“. Mutta kun karitsa alkaa lampaaksi varttua, ei häneen nähden Tietäjä missään asussa voisi täydellisesti tyydyttää paimentehtävää, vaan tulee sen tehtävän siirtyä teosofiselle kirjallisuudelle. Ja kenelle tämä kirjallisuus puhuu, hänelle ei enää ole vahingoksi, vaikkapa Tietäjä hänelle osittain vaikeneisikin. Kun A. H. on kyllästynyt ystäväänsä Tietäjään, niin arvelen, ettei Tietäjä ole aikanaan huomannut tehdä A. H:ta tuttavaksi teosofiselle kirjallisuudelle.

Vielä tulee Tietäjän olla „äänenkannattaja“ ja yhdistävänä „punapaulana“ teosofien kesken. „Älkäätkä olko vaan sanankuulijoita, vaan myös sen tekijöitä!“ Ei ole luettava Tietäjälle viaksi, vaikkapa se toisikin markkinoille nuorukaistenkin puolikypsiä hedelmiä. Tietäjä on oikeutettu Zanonin kirjottajan tavoin torjumaan kaikenlaisetkin, mutta erittäinkin viimeksi mainitusta heikkoudesta johtuvat moitteet: „Jos tässä kirjassa on jotakin, joka sinua miellyttää, on se minun työtäni, mutta jos on jotakin, joka sinua ei miellytä, syytä siitä tuota vanhaa herraa!“

H. F. A.

Toimittaja Pekka Ervast. Koska viime joulukuun numerossa lausuite toivomuksenanne, että Tietäjän lukijat lausuisivat mielipiteitään ja toivomuksiaan Tietäjän suhteen, niin muutamalla sanalla tuon ilmi mielipiteeni siitä, mitä olen pitänyt Tietäjästä, joskaan en yksinkertaisena, vähän kokeneena ja nuorena teosofisen mailman katsojana voi toivomuksia esittääkään. Olen lukenut Tietäjää 3 ½ vuosikertaa ja pidän siitä niin paljon kuin voinkin jostakin hyvästä pitää. Minulla on vieläkin ollut päivät laskettuna, jolloin toivon Tietäjän tulevan. Se, mitä Tietäjä on kertonut Intiasta, on ollut minulle erittäin mielenkiintoista, sentähden että minulle on ennen opetettu ja olen kuullut, että siellä on mitä suurin tietämättömyyden kurjuus ja raakuus, etteivät siellä tiedä mitään pelastuksesta eikä elämän tarkotuksesta vaan kulkevat kadotusta kohden. Ja niihin moniin elämänkysymyksiin, joihin etsin eli kaipasin vastausta ja selitystä, en saanut mistään, en kirkonopistakaan vaikka olinkin sen hartain uskovainen, ja vaikka kuinka olisin koetellut ajattelematta uskoa. Ja niin ollen olin ikäänkuin pakotettu luopumaan siitä uskosta ja opista, saamatta kuitenkaan

tydyttävää selitystä materialistisesta sosialismin maailmankatsomuksesta. Elämäni oli kuin aavalle merelle eksyneen vaeltajan, joka ei tiedä päämäärästä ja aaltojen heittelemänä ajautuu karille. Elämälläni ei ollut mitään sisällystä. Ja kuitenkin ikäänkuin vaistomaisesti tunsin, että on jokin, joka voi antaa paremman selityksen elämänkysymyksiin ja siihen, mikä on elämän tarkoitus. Kun sitten maailmalla harhaillessani sain käteeni teosofisia kirjoja ja Tietäjän numeroja, niin luin niitä silmät suureneina mielenkiinnosta ja tunsin, että tämä on se jokin, joka antaa oikean vastauksen. Siitä asti olen tilannut ja lukenut Tietäjää ja se on aina ollut minulle yhtä mielenkiintoinen ja tervetullut. Viime vuonna lähdin vuositaipaleelle ilman Tietäjää, vaan alunpitäen kaipasin Tietäjän opetusta ja selityksiä. Mutta kun tuli elokuun aika suurine tapauksineen ja uutisineen, niin en voinutkaan enää kulkea ilman Tietäjää, vaan olin pakotettu se tilaamaan. Ja se todella antoi taas oikean selityksen tämänkin ajan kysymyksiin.

Nyt en aiokaan lähteä ilman Tietäjää uutta vuotta alkamaan.

H. Ku.

Tietäjälle. Sinä tulet aina ihmeellisenä viestinä hengen mailta. Sinua odotan virkistuksen tuojana keskelle jokapäiväisiä arkihuoliani. Kaikki suuret elämän aineelliset haaveilut haihtuu Sinun saapuessasi kuin kaste auringon paisteessa. Tuntuu: mitäpä arvoa on aineella. Sinä lyöt tuhkaksi pyrkimykseni ainetta kohden. Aina sama vaikutus. Sinä näytät, kuinka turhaa on pyrkiä katoovaista omistamaan. Kaikki hengen pyrkimykset saavat taas uuden valon. On kuin Sinun mukanas seuraisi hiljainen vieno tuulen lehaus, joka henkisen elämäni päältä puhalttaa pois aineen siihen kokooman roskan. Tuntuu ensin tyhjältä, kun kouriin tuntuva hälvenee, vaan heti jälessä seuraa tunne, joka täyttää sydämmeni hiljaisella ilolla.

Usein pimeinä hetkinäni Sinä olet saapunut pelastajana. Olet lietsonut uutta hehkua henkeeni. Liekki leimahtaa ja minä seison sen edessä hämilläni ja häpeissäni. Taaskin minä kurja erehtyväinen olen poikennut siltä polulta, jonka teosofia on viitottanut jo aikaisessa nuoruudessa.

Sinulle *Tietäjä* tahtoisin ylistysvirteni virittää, vaan soittokoneeni on vielä epäviireessä. Jokin sopusointuinen sävel kajahtaa sisässäni silloin kun Sinä avustat.

Joka kerta kun saavut, saavut kuin virkistävänä elämän vetenä jota saan mielin määrin ammentaa. Sinä luot eloa kuihtuvaan oraaseen, joka aineen peittämänä usein huokailee. Sinun „Toimittaja“ veljellisellä käden puristuksella ja isällisillä neuvoillaan rohkaisee taistelussa. Sinun „V. H. V.“ paljastaa yhäti uusia aloja tuntemattomilta aloilta, näyttää meidän omalla kielellämme, mitä ammoin sitten eläneet suuret veljemme ovat tienneet, jonka aika ja vieras kieli meiltä salaa. Sinun „-e“ juttelee takkavalkea tunnelman vallitessa ihmeellisiä terveeksi tekeviä jutelmiaan. Ja „Lyylikki“. Onko niin kovapintaista lukijaasi, joka ei heltyisi hänen „aakkosia“ tavaillessa. Kaikki Sinun eri väriset säteesi yhdistyvät sopusointuiseksi sädekimpuksi, joka valaa uutta innostusta rintaani.

Sinä olet sanan täydellisimmässä merkityksessä minulle *Tietäjä*. Kaikki mailman intressantimmat tapahtumat Sinä tiedät. Aina mailman alusta hamaan tähän päivään asti on Sinulla kertomista. Silmieni edessä vaeltavat Buddhat, Kristukset, Zoroasterit, Pythagoraat, Giordano Brunot, Jakob Böhmet, Francis Schletterit, siinä vaeltavat kirjavina kuvina kaikki merkittävät saavutukset tieteen, taiteen, filosofian, luonnon-tieteen y. m. aloilta. Mitä et Sinä tietäisi? Lyhyvin, sattuvin sanoin annat Sinä kuvan kaikesta, mitä maa päällään kantaa.

Sinun kertomuksesi Suomesta, sen karmasta, haltiasta, sen tehtävästä innostavat minua. Kansani kalleimman soisin Sinua seuraavan.

Lieneekö ominaista yksin minulle, että kevään tullen ja päivän aletessa pitenemään, saan pakottavan halun muuttamiseen, matkustamiseen. Tällaiset ajatukset herkeämättä kiertävät aivoissani. Suunnittelen, kuvittelen, teen pitkiä matkoja maailmoissa sekä tunnetuissa että tuntemattomissa. Henkinen elämä ja pyrkimykset laimenee. Sinä yht'äkkiä ilmestyt eteeni. Tietäjä! Vaikka kuin kiire olisi niin täytyy Sinua ahmia, ainakin alku ja loppu jos ei sillä kertaa muuta ehdi ja Sinä ajatukseni käännät taas katoomattomaan. Lempeästi vedät minut kuin rakkain ystäväni pois harhojen maasta. Kiitos, kiitos Sinulle, rakas Tietäjä.

Jotkut ovat sanoneet: „sellainen ja sellainen Sinun pitäisi olla, siitä ja siitä asiasta Sinun pitäisi enempi jutella.“ Minä en osaa sanoa mitä Sinussa olisi liikaa, mitä liian vähän. Sellaisena kuin Sinut ensin toisella nimellä tunsin tulit parhaaksi ystäväkseni, sellainen olet nytkin minulle. Sinun kauttasihan sain ensimmäisen sysäyksen siihen suuntaan, jota nyt koetan kulkea. Siispä Sinulle tämän ylistysvirteni laulan.

Taas toit Sinä valoa pimeyteen. Taas näen suunnan, jota kohden on vaeltaminen. Kunhan en unhottuisi taas katsomaan sivulle. Vaan tulethan taas pian, siispä näkemiin.

Sennah.

(Tietäjä 1915 Helmikuu N:o 2, s. 89-94)

KIRJEITÄ TOIMITUKSELLE.

Kiitän sydämestäni kaikkia niitä aatetovereita, jotka 50-syntymäpäivänäni muistivat minua onnentoivotuksilla ja rahalahjalla. Muistissani tulee säilymään se harvinaisen hyvä tunnelma, minkä minussa herättivät persoonallisesti läsnäolevat aatetoverit asunnossani tuona merkkipäivänä. Kiitos veli Pekka Ervast, kun ajoit asiani Tietäjässä ja kotonanikin, yli kaiken toivomukseni!

Veljellisesti

Veikko Palomaa.

Yhdelle naislukijalle. Lukiessa Tietäjän viime vuoden marraskuun numerossa ollutta kirjettä toimitukselle nousee ehdottomasti mieleen kysymys: mitä kirjottaja käsittänee teosofisesti valistuneella naisella? Eiköhän sellaisen, nim. teosofisesti valistuneen naisen ominaisuuksiin voine ennen kaikkea lukea itsetuntemuksen, johon noissa „herkkupaloissa“ voimakkaimmin tähdätään. Sillä kukapa nainen, perusteellisesti itseensä syvennyttyään ei löytäisi olemuksestaan noita kolmea olemuspuolta, jotka aika ajoittain astuvat esiin vaatimuksineen? Eri asia lienee taas, minkä noista kolmesta puolesta kukin yksilö valitsee ihanteekseen, jota käytännössä toivoisi toteuttavansa ja ihanteeksensa, jonka toivoisi saavuttavansa; valinta taas – teosofisesti katsoen – riippunee kokonaan sielun menneissä elämissä saavutetuista kokemuksista.

Tosin nämä lienevät aloja, joilla emme liioin voine astua oman kokemuspöörimme ulkopuolelle. Siksi tämä kirjottaja saanee ilolla tunnustaa, että hän ihastuksella tarttui noihin herkkupaloihin tuntien niissä paljastetuksi oman onkalonsa salaisuudet, mieluisasti kumminkin – edes unelmien maailmassa – pidättäen jonkunlaisen omistusoikeuden olentoon nähden, jota kutsuisi Herraksensa ja Mestariksensa.

Tarkastaessamme taas mahdollisuutta, ettei nainen tuntisi sielullista vetäymystä lapseen, kuitenkin kaivaten miestä henkisenä olemuksena kaikkena kaikessa – niin mihin johtopäätökseen luulisi silloin teosofisesti valistuneen naisen tulevan luomistyöhön nähden; eiköhän yksinkertaisesti siihen, että: jos Mestari tahtoo, tahdon minäkin. Sillä epäilemättä teosofisesti itseänsä kehittävä mies- eli naisolento joutuu kierroskulussaan kohtaan, jolloin hänen tahtonsa tapaa jonkun korkeamman tahdon. Ja teosofisesti sitä liennemme tottuneet kutsumaan Mestarin tahdoksi.

Vielä arvelua ja mietiskelyä: Kuinkahan korkeassa ja laajassa muodossa uuden ajan nainen nähnee päämääränsä, ellei juuri korotettuna naisellisesta alennustilastaan, ellei juuri korotettuna herransa rinnalle täydelliseen vapauteensa, oman mahdollisuuden kuulla sisäistä kutsuansa luomistyöhön, eli vielä ihanteellisempänä – seistä herransa ja Mestariensa rinnalla vapautettuna henkisenä työtoverina, valmistuen vähitellen maksamaan velkaansa ihmiskunnalle ihmisenä, ei sukupuoliolentona?

Mikä sitte kirjottajan mielestä lienee se maali, jonka ohi noiden luonnosten tekijä ampuu, vai olisiko tarkoitus osottaa, että noissa luonnoksissa olisi tahdottu osottaa jokin maalitaulu? Mitään sellaista ei ainakaan tämän kirjottaja niissä näe. Kaiken takaa nousee vaan eteen olento, joka itsessään on löytänyt nuo kolme olemuspuolta ja voinut ne niin ihanteellisen selvästi luokitella ja tuoda ilmi.

Mitä tulee sitte noiden luonnosten ihanteeksi ottamiseen, niin kehotushuutoni teille kohottaisin, te teosofiset miehet ja naiset, te, jotka sydämessänne omaksutte teosofisen vakaumuksen: ihanteeksenne ne korottakaa, korkein puoli tavoiteltavaksenne ottakaa, huolimatta siitä, että ennen luodut rajotukset kahlehtivat personamme vielä ihannetta toteuttamasta!

Mitä vielä tulee kohtaan „minkälaiseksi toimitus käsittänee lukijakuntansa“ —, niin halusta sen esittäisin toimitukselle kysymyksenä.

-a.

(Tietäjä 1915 Maaliskuu N:o 3, s. 142-143)

KIRJEITÄ TOIMITUKSELLE.

Tietäjälle. Joulukuun Tietäjässä julkaistuun kirjeeseeni, jonka ydin oli kohdistettu erääseen arkaan yksityisasiiaan ja sinänsä siis myös pois jätetty kirjeeni julkisuusmuodosta, ovat useat Tietäjän lukijat paitsi hra toimittaja kosketelleet. Kenties jos tuo arka kohta myös olisi julaisu, jota kumminkaan en missään nimessä toivo tapahtuvaksi, olisi monikin nyt hiiliäkokoova ehkä tarkemmin miettinyt kirjeeni sisältöä ja ehkäpä löytänyt kansani toimittajan hiotun vastauksen alkuosasta sen, mitä minäkin olen tarkoittanut.

Se, että vedotaan muuhun teosofiseen kirjallisuuteen ja toimintaan, ei vähimmäskään määrässä kuulu siihen, mitä Tietäjään nähden lausuin.

Tietäjä on ja pysyy Tietäjänä ja on siis semmoisenaan käsiteltävä.

Yhtään ei asia parane, josko muiden maiden „Tietäjät“, ovat yhä puutteellisemmin toimitettuja. Olemmeko me vieraiden matkijoita, ja onko meillä oikeutta ruveta omahyväsini vaan toisarvoista sisältöä jumaloimaan ainoana pysyväisenä muotona?

Tietäjän tehtävä on paitsi olla sytyttäjänä, myös peilinä yleisestä suunnasta ja eritoten miten teosofia juurtuu suomalaisen ajattelun karuun, vaikka syväjoukkoiseen viisaudenpeltoon. Teosofia on saatava kansallistetuksi ja siinä työssä on Tietäjän kulettava etunenässä.

Monille kymmenille, etten sanoisi sadoille, on Tietäjä ainut teosofinen tiedonaarre ja siksi sen täytyy vähin erin irtautua „emostaan“ ja „lapsiinsa sidotuksi tulla“.

Kiittäkää karmaanne, te, jotka saatte nauttia teosofisista kirjoista, puheista, esitelmistä, mutta älkää kieltäkö „pennuilta“ muruja.

Asia tälle puulle ajettuna on arka. Sen syvempi käsittely voisi tuottaa hajaannuksen ja siihen meillä ei ole varaa. Meidän on rakennettava, ei särettävä.

Jo on aika teosofiseen rakennukseen liittää suomalainenkin kylkirakennus, josta kerta on tuleva tämän maan oma pyhättö, kun vaan sen kulmakivi löydetään.

Jätän vastaamatta, olenko perehtynyt teosofiseen kirjallisuuteen, sillä kirjallisuutta voidaan lukea tuhansia sivuja elämättä ja elävöittämättä yhtään riviä niistä.

Edellisessä kirjeessäni tekemiä huomautuksia en ole „pahassa“ tehnyt, vaikka siltä se ehkä näyttää ja näyttävätkin siihen kajonneet edellyttäneen. Tahdoin vaan

sanoa suoraan sen, minkä nykyhetkellä minä tunnen välttämättömäksi, joka silti ei tarvitse, eikä näykään olevan kenenkään muun julkisuusajatus.

Errare est humanum.

Aaro Hakkarainen.

»*Tietäjälle*». Viime Tietäjän numerossa selostaa „Haruspex“, Bernard Shaw'n Pygmalion-nimistä näytelmäkappaletta. — Johduin tuosta ajattelemaan, että kuinka on ymmärrettävä lause: „rakasta lähimmäistäsi niinkuin itseäsi.“ Tämän lauseen mielestäni voisi tarkistaa ja jakaa kahteen pääosaan: 1:o rakasta, sääli ja uhraudu lähimmäisesi puolesta siksi, että hänellä on samanlainen oikeus elää kuin itselläsin ja 2:o rakasta, ihaile ja kunnioita lähimmäistäsi siksi, että hän kehittyneenä „sieluna“ sen ansaitsee.

Puhutaan jalostuneesta verestä ja vuossatoja vanhasta sivistyksestä, jota jokin suku edustaa. Kuinka on nyt ymmärrettävä, että niinkin „yläluokkaan“ kuuluva mies kuin professori voisi kohdella vertaisenaan sieluna, vieläpä ystävänään, naista, joka katutyöstä on kuudessa kuukaudessa tekastu maailman-naiseksi —? Eikö „sieluja“ ole idiootteja ja kehittyneempiä, eikö toiset kulje laaksoissa ja toiset harjanteilla, kaikilla vain sama päämäärä?

„Älkää ottako päärlyjä ja heittäkö niitä sikain eteen, jotka kuitenkin ne lokaan tallaavat“, sanotaan eräässä kirjassa.

Kaikki lähimmäisemme voivat olla veljiämme vaan ei ystäviämme. Vai kuinka?

F. H.

Oikaisu. Eilen tullut Tietäjä on tehnyt allekirjottaneesta aivan aiheettomasti mesenaatin kertomalla, että olisin antanut „Aatteelle“ erään summan. Kuitenkin muistan rahojen mukana aivan varmasti merkinneeni, että ne tulivat *Jyväskylän lukupiiriltä*, jonka pyydän oikaisemaan. —

Otto Keskinen.

Säälin sielut! Voisiko kukaan armelias teosofi ottaa luoksensa tahti muulla tavalla pelastaa *heikon* kurjuuteen, synkkyteen vaipumaisillaan olevan vanhan teosofin? Osote: J. K. Salin, Pukinniemen r. pysäkki, Karjalan rata.

Tilan puutteen takia täytyy meidän jättää ensi numeroon muutamia kirjeitä, m. m. pieni mieltäkiinnittävä kirjeenvaihto viime numerossa olleen „Kuollut ja kuitenkin elävä“ kirjoituksen johdosta.

Toim.

KIRJEITÄ TOIMITUKSELLE.

»*Kuollut ja kuitenkin elävä.*» Olemme saaneet vastaanottaa seuraavan kirjelmän:

Terijoki ²⁷/₃ 15.

Teosofisen Aikakauskirjan Tietäjän toimitus, Helsinki.

Tämän maaliskuun aikana ilmestyneessä arvoisassa lehdessänne olleen „Kuollut ja kuitenkin elävä“ kirjoituksen johdosta pyydän lausua jyrkän vastalauseeni moisen sepustuksen johdosta.

Juttu on kaikinpuolin mielikuvitusta, paitsi että kirjeitä on kyllä minulle lähetetty ja joskus epäsiiveellisiäkin, vaan olen ne aina jättänyt omaan arvoonsa, koska niiden lähettäjä on useasti päästään aivan sekaisin ja onpa hänen veljensäkin ollut mielipuolella. Pyydän sentähden, että arvoisa toimitus julkaisisi vastalauseeni heti ensi numerossa, eikä enää jatkaisi mainittua mielikuvitusta.

Kunnioittaen
Henrik K. Mörö.

Nimikirjotuksen todistavat:

E. Lange.

K. M. Saario.

Olemme tiedustelleet asiaa kirjotuksessa esiintyviltä henkilöiltä ja saaneet niiltä seuraavan lausunnon:

Olemme lukeneet „Tietäjässä“ olleen Vilhelmiina Karjalaisen kirjotuksen „Kuollut ja kuitenkin elävä“, ja voimme vakuuttaa, että siinä olevat kohdat, joihin kokemuksemme ulottuu, ovat yleensä totuudenmukaisesti kerrotut. Joissakin pienemmissä yksityiskohdissa ei muistimme varmuus kuitenkaan riitä näin pitkän ajan perästä. Muuten tunnemme rouva Karjalaisen luotettavaksi henkilöksi ja uskomme, että hän ei ole tässä asiassa tietoisesti väärentänyt tosiasioita.

Helsingissä huhtikuun 18 p:nä 1915.

J. A. Katlin. Tyyni Lindroos.

Suullisessa keskustelussa herra Katlin m. m. huomautti, että kun rouva Karjalaisen kertomuksen mukaan vainaja kerran näyttäytyi heille kolmelle henkilölle, ei hän voi sanoa itse silmillään nähneensä vainajaa vaan ainoastaan voimakkaasti tunteneensa jonkun hengen läsnäolon. Samoin hän ei muista sanoneensa että monet

ovat säikähdyksestä kuolleet vainajien ilmestyessä vaan ainoastaan että se on aikaan saanut pelästystä.

Olemme myös saaneet rouva Karjalaiselta kirjeen, joka on ehkä liian persoonallinen kokonaisuudessaan julaistavaksi. Hän kertoo siinä m. m. saaneensa kirjotuksen kirjotettuaan lisätodistuksia niiden asiain oikeaperäisyydestä, jotka vainaja oli hänelle puhunut. Eli nimittäin vielä ihmisiä, jotka saattoivat todistaa asiat oikeiksi. Hän sanoo: „Yleisoön nähden ei kirjotukseni kaipaa todistuksia, sillä asia on täällä yleisesti tunnettu. Kunniasanallani voin vakuuttaa, etten ole mitään mielettömyyksiä tehnyt. Sen olen vain todistanut ja todistan vieläkin, että ihmiset elävät kuoltuaan ja voivat vielä saada paljon suuria asioita ihmisille ilmoitetuksi.“

Toimitus on säilyttänyt asianomaiset kirjeet tarpeen tullen näytettäväksi, mutta ei voi lainata palstojaan persoonallisten asiain selvittelylle. Lukija itse päättäköön kertomuksen todenperäisyydestä tässä annettujen tietojen perusteella.

»*Tietäjän Toimitukselle*». Tietäjän 3 n:ossa väittää Herra J. R. H. (siv. 138), ettei Kristus tahtonut uhrata itseänsä kuolemallaan, vaan ainoasti elämällään. Tämä on aivan väärä väite. Joka ilman ennakkoluuloja lukee evankelistain kertomukset Jeesuksesta, ei voi tulla muuhun päätökseen, kuin että hän vapaasta tahdosta antautui kuolemaan ja että tämä kuolema ei tehnyt hänen työtänsä tyhjäksi, vaan että se päinvastoin oli osa, vieläpä kaikkein tärkein osa, siitä työstä, jota hänen oli täällä maan päällä toimitettava. Jo julkisen esiintymisensä alussa, kun ei vielä kukaan osottanut Jeesukselle mitään vihamielisyyttä, antoi Jeesus viittauksia kuolemaansa ja nimenomaan ristinkuolemaan. Niin hän esim. Nikodeemukselle puhui siitä kuinka hän oli ylennettävä niinkuin Mooses ylensi käärmeen erämaassa (Joh. 3: 14). Ja kun juutalaiset pysyivät Jeesukselta tunnusmerkkiä, sanoi hän (puhuen ruumiinsa temppelistä): „hajottakaa maahan tämä temppeli, niin minä pystytän sen kolmessa päivässä“ (Joh. 2: 19) j. n. e.

Totta on, kuten herra J. R. H. sanoo, että Jeesus monta kertaa vältti kuolemaa. Useampia kertoja yritettiin ottaa Jeesusta kiinni, vieläpä tappaa hänet, kuten esim. Nasaretissa aiottiin syöstä hänet alas vuoren jyrkänteeltä (Luuk. 4: 29). Mutta ei kukaan voinut hänelle mitään tehdä, sillä ei hänen aikansa ollut vielä tullut. Jeesus itse sanoo: „ei kukaan ota henkeäni minulta, vaan minä panen sen itsestäni. Minulla on valta panna se ja minulla on valta ottaa se takaisin“ (Joh. 10: 18). Ja kun hänen hetkensä tuli, meni hän vapaasta tahdosta Jerusalemiin, vaikka hän tiesi, mikä siellä häntä odotti, kuten huomaamme hänen sanoistaan: „Katso, me menemme ylös Jerusalemiin ja kaikki on täydellisesti toteutuva, mitä profettain kautta on kirjotettu Ihmisen Pojasta“ j. n. e. (Luuk. 18: 31-33). Siis juuri sitä varten Jeesus meni Jerusalemiin, että hän siellä täyttäisi, mitä hänestä oli ennustettu. Jeesuksen tuska Getsemanessa osottaa, että hänen kärsimisensä oli todellinen ja kauhistava. Mutta eihän Jeesus tämän tuskankaan aikana kieltäytynyt tyhjentämästä kärsimisen maljaa, koska se oli hänen Isänsä tahto. Kuinka helposti Jeesus olisi voinut päästä kärsimisistä

ja kuolemasta, näemme siitä, että hän yhdellä sanalla löi maahan koko sen joukon, joka oli tullut häntä kiinni ottamaan. Ja samoin hän olisi voinut yhdellä sanalla kumota ne väärät syytökset, jotka häntä vastaan esitettiin; mutta hän vaikenä, sillä hän *tahtoi* kärsiä ja kuolla.

Joka sanoo, että Jeesus ei etsinyt kuolemaa eikä tahtonut „panna henkeänsä lammasten edestä“, kuten hän itse sanoo tekevänsä (Joh. 10: 15), hänestä täytyy sanoa, että hän ei tunne Jeesuksen elämää eikä ymmärrä hänen sanojansa taikka, jos hän ymmärtää, niin hän tahallaan vääristelee tosiasioita.

H. E. W.

Toim. huom. Onko oikeastaan niin suuri ero J. R. H:n ja arv. vastaajan, H. E. V:n kannan välillä? Edellinen kirjotuksessaan pitää silmällä sitä Jeesuksen *inhimillistä* tahtoa, joka ilmenee Getsemanen rukouksessa: „ei niinkuin *minä tahdon*“. Jälkimäinen painostaa Jeesuksen ennakkotietoa kuolemastaan ja hänen Mestarivoimaansa, jolla hän olisi voinut vihollisensa voittaa. Mutta kumpikaan ei kiellä sitä, että Jeesus alisti oman tahtonsa korkeamman tahdon ja tarkoituksen eteen. Ei kukaan voine sanoa, että paimen, joka vapaaehtoisesti „antaa henkensä lammasten edestä“, itse olisi toivonut tulevansa sutten ravinnoksi. Värsy Joh. 10: 18 „Ei kukaan ota henkeä minulta vaan minä panen sen itsestäni. Minulla on valta panna se ja minulla on valta ottaa se takaisin“ – ei lopu tähän vaan jatkuu: „sen *käskyn* sain minä Isältäni“. Moni totuuden marttyyri on, kuten Jeesus, edeltäpäin nähnyt kohtalonsa eikä ole tahtonut sitä paeta eikä välttää.

Vastaus nimimerkki »-a»:lle. Ollen vakuutettu siitä, että Totuuden etsijän – niin naisen kuin miehenkin – ensimmäinen ja tärkein ominaisuus on rehellisyys, voi vain tuntea kiitollisuutta siitä, että nimimerkki „-a“ Tietäjän maaliskuun numerossa „yhdelle naislukijalle“ osottamallaan kirjeellä on tahtonut tuoda julki itsetutkimuksensa tulokset ja siten auttaa allekirjottanutta laajentamaan käsitystään teosofisesti valistuneesta naisesta.

Teosofisesti valistuneen ihmisen ominaisuuksiin lukisin minäkin ensi sijassa itsetutkimuksen, jonka syvyys arvatenkin riippuu menneiden ja nykyisen elämän ponnistuksista ja saavutuksista. Sanoessani siis teosofisesti valistuneen ja itsenäisesti ajattelevan naisen – sikäli kuin itsenäisestä ajattelusta yleensä voidaan puhua – „Ihannainen“ ja „Ihannemies“ nimisiä kirjotelmia lukiessaan johtuvan mainitsemiini kysymyksiin ja mietteisiin, olen luonnollisesti tehnyt sen oman kokemus- ja näköpiirini sisäpuolella. Ja kun nyt nimimerkki „-a“:n ja edelleenkin omaamani käsityksen velvottamana pyydän saada viitata niihin seikkoihin, jotka nähtävästi myöskin vaikuttavat käsitykseni eroavaisuuteen, teen sen samojen rajojen sisäpuolella.

Tässä, niinkuin muissakin tutkimuksissa, riippuneen hyvin paljon siitä, miten ja miltä kannalta tutkittavia asioita katsellaan, esitetään ja ymmärretään. Tulokset lienevät sen mukaisia, lähdetäänkö alhaalta vai ylhäältä, ulkoa vai sisästäpäin taikka pidetäänkö molempia tutkimusmenettelyjä yhtä tärkeinä. Ellei lukijalle ole – tai

rajotustensa vuoksi voi olla – sama lähtökohta kuin tutkijalla, tahi ellei hän ole selvillä siitä, minkä sisällön kirjottaja on käyttämilleen sanoille antanut, lienee hänellä sangen vaikea, miltei mahdotonkin, vetää samoja johtopäätöksiä kuin tutkija tai sellainen lukija, jolta ei puutu tarvittavia edellytyksiä.

Jo se seikka, ettei teosofista oppisanastoa ole vielä käytännössä vakiinnutettu vissejä käsitteitä vastaaviksi, saattaa aiheuttaa paljon sekaannusta ja väärinymmärtämistä. Niinpä kun nimimerkki „E.“ on esittämässään luonnoksissa tahtonut osottaa ihmisen vielä henkiolemuksessaankin toimivan sukupuolisuuden värittämänä, ja määritelmien³ mukaan „henki on aatmaa-buddhi-manas, korkeampi minä, jälleensyntyvä olento, yksilöllisyys äärettömine kehitysmahdollisuuksineen“, on ainakin tämän kirjottajalla ollut vaikea päästä selvään ajatusyhteyteen tutkijan kanssa. Teosofisessa kirjallisuudessa lienee tosin sana „henki“ käytetty myöskin yhdenveroisena „sielu“ sanan kanssa, mutta näiden sanojen yhtäläistyttäminen ei tässä tapauksessa voine tulla kysymyksenkään, koska silloin koko skema mielestäni kävisi mahdottomaksi. Mutta vaikkapa „henki“ sanalla tässä ymmärtäisimmekin tuota ihmisen korkeinta olemuspuolta, sekä olettaisimme että sukupuolijako ulottuu vielä siihenkin, jäänee kuitenkin arvotukseksi kysymys, miten tämän henkiolemuksen kaipuu voi saada aivan eri suunnan, riippuen siitä, onko ihmisen kuolevainen personallisuus pukeutunut mies- vai naisruumiiseen? Voisiko toisin sanoen korkeimman olemuspuolen kaipuu ihmisessä edellisessä tapauksessa kohdistua vain inhimilliseen olentoon, jos se jälkimäisessä tapauksessa Mestarinkaipuuna suuntautuu yliaistillisiin maailmoihin? Eikö tällaista eroavaisuutta ole vaikea ymmärtää, jos ajattelemme mies- ja naisprinsiipit saman alkuperäisen ihmisyyksiön eri ominaisuuksiksi, voimiksi, joiden on kaikissa ilmenemismuodoissaan vastattava toisiaan, jotta kokonaisuus voisi säilyttää tasapainonsa.

Se, että kysymyksessä olevissa luonnoksissa osotetut ihanteet eivät tämän kirjottajan mielestä ole näyttäneet ehdottomasti mallikelpaavilta, johtunee siitä, että asettamalla ne vääriin näkökulmiin, on niiden luoja tullut rajottaneeksi niiden kasvua vain määrätynlaisen mies- tai naisryhmän kaipuita vastaaviksi.

Mikä sitten on se maali, joihin tarkottamillamme kirjoituksilla on tähdätty, vaikka tämän kirjottajan mielestä – ylempänä esitetyistä syistä – ei koko maaliin nähden ole oikeaan osattu, vai eikö niille mitään sellaista olisikaan tahdottu osottaa?

Tämän kirjottajan käsitys asiasta pitäisi käydä ilmi jo toimitukselle osotetusta kirjeestä. Mitä luonnosten tekijä itse on tarkottanut ja tahtonut, siihen voimme saada varman vastauksen vain häneltä itseltään. Omasta puolestani en ainakaan saattaisi yhtyä siihen käsitykseen, ettei tekijä olisi tahtonut antaa luonnoksilleen yleisenpää sisältöä kuin sen, minkä nimimerkki „a“ on niistä nähnyt. Ellei ymmärtäisi nimimerkki „a“:n hyvää tarkotusta, olisi vaikea käsittää sitä ajatuskeikahdusta, jonka

³ Kts. Pekka Ervast „Salatielilijäin Sanakirja“ s. 61.

hän tulee tehneeksi löytäessään kuitenkin lopulta saman maalin – „te teosofiset miehet ja naiset“ s. o. Tietäjän lukijakunta – jonka

Yksi naislukijakin.

Onko mietiskely meitä kasvattava? Näin kysyi muuan ystävä minulta ja sanoi että ainakin hän on tämän tavan kautta ratkaissut monta vaikeata kohtaa elämän taipaleella. Muistaakseni olin 6 tai 7 vuoden ikäinen, kun tein toisissa maailmoissa kokemuksia. Sairastuin kovaan kuumeeseen eräänä pakkastalvena ja olin mennä pois tästä maailmasta, mutta voimalliset Isäni yritykset saivat jälleen terveeksi minut. Siinä taudin loppupuolella keskellä päivää hereillä ollessani näin todellisen pelastajani täydessä mestarillisessa loistossaan, ja hän hymyili minulle ja kertoi, että tulen jälleen terveeksi ja että hän tulee seuraamaan minua koko elämäni ajan. Näky häipyi silmieni edestä, mutta muistelin monet vuodet ja ajattelin, että minusta pitääkin huolta jumalallinen olento. (Kahdesti olen jälkeensä nähty, yhden kerran unissani ja kerran miettiessäni keskellä päivää.) Tämän ensimmäisen näkyni jälkeen näin paljon merkittäviä asioita, esim. hyvin ilkeäjuonisia luonnonhenkiä, joiden tepposet luullakseni johtuivat siitä, että tuppasin tekemään pikkulinnuille kiusaa.

Harva oli itse asiassa se päivä, jona en nähty kaikenlaista semmoista, jota ei tavallisilla silmillä nähdä:

Mitä nyt mietiskelyyn tulee, tahdon sanoa, että millä asteella ihminen on ihanteissaan, sitä hän miettiessään näkee ja kokee; en ainakaan minä ole päässyt korkeammalle mietiskelyssäni kuin sille tasolle, minkä olen hyvin ymmärtänyt. Laki vallitsee siinäkin. Monet meistä miettiessään kuvittelevat näkevänsä ihanaa ja sanomattoman kaunista, vaan monasti on päinvastoin. Otaksun, että täytyy olla vastaavaisuus meissä viritettynä sillä tavalla, että voimme väräyttää hienomman maailman.

Mitä puhtaampia ajatuksemme ovat, sitä hienomman maailman ihanuutta näemme. Menneinä vuosina kun olin lihan syöjä, olivat näkyni mietinnöissäni epämieluiset: monenlaisia hyökkäviä eläimiä heti ilmestyi kasvojeni eteen, vaikka olisin ollut kuinka hyvissä tunteissa. Luulen, että veri on jossakin vastaavaisuus-suhteessa astraalimaailman asukkaiden kanssa. Kaksi kertaa olen ollut vähällä menettää henkeni juuri sen tähden etten ole ollut kyllin puhdas ajatuksissani näin miettiessäni.

H. L.

Ote kirjeestä. Oletko sinä koskaan tullut tarkemmin ajatelleeksi mistä johtuu se ihmeellinen herkkä tunnelma että elämä joskus meistä voi tuntua omituisen kepeältä, onnelliselta, valoisalta, niin että meistä tuntuu aivan kuin emme kulkisi maassa, vaan ikäänkuin olisimme saaneet siivet. Tuo tunnelma ehkä kestää vain lyhyen hetken, joskus ainoastaan silmänräpäyksen, mutta se voi kuitenkin tuoda mukanaan syvän rauhan ja riemun. Se hetki saa sydämemme sykkimään lämpimästi jokaiselle olennolle, saa rintamme avaraksi, ajatuksemme kepeiksi, onnellisiksi. Yksinpä

meidän katseemmekin voi silloin loistaa kirkkaana, hyväntahtoisena kuin leikkivän, ilakoivan lapsen.

Tuo syvä, juhlallinen tunnelma johtuu siitä että sinä itse, Jumalan poika sinussa on tuollaisena hetkenä, kenties tietämättäsi, *nähtynyt Isän*, kohonnut korkeille vaaroille, kukkuloille, joilta ovat näköalat yli maisen arkielämän, yli kaikkien sen huolien, ikävyyksien, ja jossa ei sielua paina maaelämän kahleet. Aluton, Loputon, – Logos, on sellaisena hetkenä koskettanut sinua, näyttänyt sinulle taivaan ja maan ja nostanut sinut hetkiseksi niihin maailmoihin joissa Iankaikkisuus asuu. Kuolematon sinussa on silloin saanut silmänräpäyksen katsahtaa omaan kotiinsa . . .

Tiedätkö että kaikki hengen suuruus maailmassa on lähtöisin tuollaisista silmänräpäyksistä; mitä kauneinta, parhainta ihmeellisintä koskaan on ihmisen sielusta astunut, se kaikki on sinne tullut noina sielun sunnuntaihetkinä.

Ja tiedätkö että sinun onnesi on yksin ja ainoastaan siinä miten usein, miten voimakkaasti, hartaasti sinä nuo hetket elät. Etsi siis niitä kaikella mitä sinussa on!

-nen.

Suomenkieli teosofisessa kirjallisuudessa. Että suomenkielen käyttö teosofisessa kirjallisuudessamme ei aina ole ollut virheetöntä, sen on jokainen, joka vähänkin tarkkaavaisemmin on sitä kirjallisuutta lukenut, epäilemättä tullut huomaamaan – suureksi mielipahaksensa, lisätäkäämme. Kaikenlaatuiselta kirjallisuudelta on viime aikoina ruvettu kielellisessä suhteessa vaatimaan entistä enemmän. Toivottavaa olisi, että myöskin teosofinen kirjallisuus koettaisi tyydyttää kielellisessä suhteessa aikamme vaatimuksia.

Todetaksemme toivomuksemme oikeutuksen; ottakaamme käsiimme joku aika takaperin ilmestynyt teos „Ihminen: mistä ja miten?“ ja tarkastakaamme suomenkieltä tässä käännoksessä. Kajoamatta ollenkaan itse käännoistyöhön, joka monessa suhteessa on suurella näppäryydellä toimitettu, ottakaamme muutamia esimerkkejä niistä suorastaan kielellisistä virheistä, joita kirjassa ylen määrin vilisee. Objektin asettaminen oikeaan sijaansa on kääntäjälle näyttänyt olevan suurimpana kompastuskivenä, puhumattakaan sanontatavassa useissa paikoin esiintyvistä vieraskielisyydestä.

S. 12, lauseessa: „Tutkija, joka on täydellisesti selvillä tästä kuvioista, huomaa sen kaavaksi, jonka sisään hän voi sovittaa kuinka paljon yksityiskohtia tahansa kadottamatta keskellä niiden sekavaa vyyhtiä näkyvistään aikakausien yleiset periaatteet“, tulee objektin olla partitiivimuodossa ja kuulua „yleisiä periaatteita“.

S. 19 ei saa sanoa: „on täällä täyttämässä ihmiskehityksen“, vaan: „ihmiskehitystä“.

S. 55: „mutta eivät ole omistaneet voimiaan palvelukselle eivätkä kääntäneet kasvonsa Tietä kohti.“ Tulee olla: „kasvojansa“.

S. 63 lauseessa: „Ketjun juuri-Manun on täytynyt saavuttaa sille tai niille ketjuille, joissa Hän on ollut ihmisenä, määrätyn asteen“, tulee olla: „määrätty aste“.

Koska olemme ryhtyneet tarkastelemaan kyseessä olevan kirjan kielellistä asua, sallittakoon samalla tehdä muutamia huomautuksia korehtuurinlukua vastaan. Paitsi

useita pienempiä painovirheitä, jotka ovat sinne tänne päässeet pujahtamaan, on kirjaan sukeltautunut useampia pahempiakin „painovirhe-paholaisia“, jotka lukijan voivat johtaa suorastaan harhaan.

Sivulla 50, rivi 19 ylhäältä, tarkottanee „kuuketju“ „maaketjua“.

S. 59, rivi 2 alhaalta sanotaan viidennen juurirodun Bodhisattvan tulevan Buddhaksi viidennessä juurirodussa. Tarkotettanee epäilemättä „kuudennessa“ juurirodussa.

S. 65, rivi 13 alhaalta sanotaan: „Maaketjun toisessa kierroksessa olivat pallot samoilla tasoilla kuin kuuketjun seitsemännessä kierroksessa.“ Tahdottanee sanoa: „Maaketjun ensimmäisessä kierroksessa“ j. n. e.

Edellä mainittu kirja ei ole ainoa, josta voisimme poimia kielellisiä virheitä esille. Tarkoituksena ei kuitenkaan ole vetää niitä turhanpäiten päivän valoon, muutamat esimerkit riittäkööt vain toteamaan syyn siihen mielipahaan, mitä useat lukijat epäilemättä ovat tunteneet nähdessään suomenkieltämme virheellisesti käytettävän. Edellä mainitun laatuiset virheet olisi helposti voitu välttää sillä tavalla, että käännöstyön olisi tarkastanut joku suomenkieltä perinpohjin tunteva henkilö. Sillä ei ainakaan lukijoiden kannalta ole toivottavaa, että teosofinen kirjallisuus ei kielellisessä suhteessa kykenisi vastaamaan niitä vaatimuksia, joita jokainen kielen ystävä on oikeutettu asettamaan kaikelle suomenkieliselle kirjallisuudelle.

G - - a.

(Tietäjä 1915 Touko- ja kesäkuu N:o 5-6, s. 237-244)

KIRJEITÄ TOIMITUKSELLE.

Muistelma. Vuosijuhlamme oli suurenmoinen, sen ohjelma monipuolinen ja sisältörikas, ja henki siinä valtavan nostattava; sen luullakseni ulkopuolisetkin, jotka siitä olivat tilaisuudessa osaa ottamaan, myöntänevät. Mitenkä voimakkaasti herättäviä ja virvottavia tunnelmia saattoi siis ollakaan vaikuttamassa itse seururan jäsenissä, jotka jo edeltäkäsinkin ainakin jonkun verran tiesivät odottaa ja halata semmoisia ikuisuuden voimavirtauksia . . . Niin, tietysti kaikki astiat mittansa ja tilavuutensa mukaan täytyivät reunojansa myöten Elämän Vedellä ja vieläpä ylitsevuotavaisestikin, sillä mikäpä äärellinen olio voisi muuten nauttia sen Äärettömän Herran kirkkaudesta ja kunniaista, kuin ainoastaan siihen uppoutuneena ja siinä uiskentelevana? Oi niitä jaloja juhlahetkiä, jolloin fyysillisestikin saatoimme olla toinen toisiamme lähellä ja tulla kosketukseen sekä elähtetyiksi sen elämän voimista, joiden vaikutusvaltaa ei todellisuudessa fyysillinen elämä eikä kuolema voi rajoittaa.

Mikä sen tilaisuuden niin juhlalliseksi teki? No niin, voi joku arvella – olihan siinä sen toimeenpanijoina semmoiset oppineet ja taidokkaat henkilöt kuin Pekka Ervast, Väinö Valvanne, William Angervo, Anna Angervo, Dagmar Parmas, Hilda Pihlajamäki y. m., y. m. – Niin, se on kyllä totta. Nämä mainitut henkilöt ovat oppineita ja lahjakkaita ja esiintyivät mitä kiitettävimmällä tavalla. Siis kunnioitus ja kiitos vaan heille kaikille! Mutta todellisuudessa, itse juhlallisuuden vaikuttava voima, se johtui toisesta itse Mestarien MESTARISTA, ja juuri HÄNEN läsnäolonsa vuoksi vuosijuhlamme sukeutui semmoiseksi kuin se oli. Ystävät ja Veljet! Meidän kaikkein oma Korkeampi Minämme, se tässä tilaisuudessa antoi voimansa virrata näiden yllämainittujen kanavien kautta, meille kaikille lohdutukseksi, virvotukseksi ja rohkaisuksi tämän fyysisen elämän taistelussa . . . Niin, me olimme todellakin kaikki koossa Salomonin esihuoneessa, yksimielisesti, yhtä henkeä ja yhtä sielua.

Mestarien Rauha ja Siunaus tulkoon meille kaikille tietoisesti omaksi!

J. A. Lindén.

Teosofian harrastajille. Varmaankin monet Tietäjän lukijat ovat teosofiasta saaneet valaistusta elämänkysymyksiinsä ja sentähden toivoisivat teosofian sanoman leviävän veljiensä keskuudessa. Se sanoma etsii levitäksensä monia kanavia. Yksi sellainen on kirjallisuuden kaupitleminen ja esitelmien pito. Tätä työtä me voimme edistää ainakin kolmella tavalla 1:si tekemällä sitä kukin omalla paikkakunnallamme, 2:si ajatuksillamme auttaen tätä työtä ja niitä jotka sitä tekevät, 3:si sitoutumalla aineelliseen avustukseen asian hyväksi.

Kaikki nämät kolme muotoa ovat hyviä ja hyödyllisiä, joista jokainen voi valita mieluisensa ja itselleen sopivan. Mutta erityisesti ajattelen nyt tätä viimeistä muotoa. Sillä meillä on jo ollut vakinaisia kirjallisuuden levittäjiä, mutta tietääkseni ei meillä nyt ole kuin ehkä yksi sellainen. Olen sentähden ajatellut, että meidän pitäisi saada tämä työ suurempaan käyntiin. Sopivinta olisi jos voitaisi niin järjestää, että sama henkilö toimittaisi molempia, kauppaisi kirjallisuutta ja pitäisi kyläkunnissa esitelmää. Rohkenen sentähden kääntyä Teidän kaikkien puoleen rahalliseen sitoumukseen menemisen ehdotuksella. Käännyn yhteisesti ja erikoisesti jokaisen puoleen ehdotuksella, että *sitoutuisimme kuukausittain lähettämään määrätyn rahaerän teosofisen sanoman levittämiseksi*. Sitoumuksemme voisimme laatia esim. tällaiseen muotoon: „Allekirjottanut sitoutuu joka kuukauden 7 p:nä (postiosotuksena) lähettämään Smk. vakituisen kirjankaupustelun ja esitelmätyön tukemiseksi toistaiseksi“ (tai: „niinkauan kuin se on minulle mahdollista“ tai määrääjäksi). Sitoumukset voisi lähettää yksinkertaisella postikortilla Teosofisen Seuran Kamatusliiton rahastonhoitajalle, rouva Olga Salolle Oulunkylässä.

Sitten kun saamme tämän aineellisen tuen työlle, niin voimme luottaa siihen, että työmme johtajat katsovat sopivia henkilöitä kyseessä olevaan työhön.

J. R. Hannula.

»Jeesuksen salakoulu». Kuulemmeko äänen? „Tehkää parannus: sillä taivaan valtakunta on lähestynyt.“ Se kaikuu vielä yhtä elävänä kuin parituhatta vuotta sitten. Meistä itsestämme riippuu, tahdommeko kuulla hänen ylevän mieltä vapauttavan äänen, vai ainako juoksisimme myllertävän maailman jälessä. Olemmeko todella näitä, jotka eivät nähden näe eikä kuulten kuule? „Sillä tämä on se, josta sanottu on Jesajalta profetalta, joka sanoo: huutavan ääni on korvessa, valmistakaat Herran tietä, tehkää hänen polkunsa oikeaksi“.

Mikä arvaamaton aarre, mikä elävä elämän opas ei ainoastaan hetken tunnelmana, vaan käytännöllisenä elämän viisautena, oman olemukseni läpitukenavana oppaana! Taaskin olen osakseni saanut, jota ei voi koko maailman rikkauudet korvata ja jota en voi kielin kertoa. Tahdon hengessäni yhtyä Jeesuksen sanoihin, ja omistaa ne kirjan tekijälle, kun hän sanoo. „Autuaat ovat puhtaat sydämestä: sillä he saavat nähdä jumalan“, ja „Autuaat ovat rauhan tekijät; sillä ne pitää Jumalan pojiksi kutsuttaman.“

Kuinka paljon me saamme: „Mitä silmä ei ole nähnyt, eikä korva kuullut, sen on jumala valmistanut niille jotka Häntä rakastavat“ . . . Mikä evankeliumin valtava voima, mikä keväinen tulvehtiva rakkaus henkii vastaan, kun lukee kirjan „Jeesuksen salakoulu.“

H. Kaarto.

(Tietäjä 1915 Heinä- ja Elokuu N:o 7-8, s. 301-303)

KIRJEITÄ TOIMITUKSELLE.

Kristusuhri. Tämän vuoden Tietäjän 5-6 n:ssa on nimimerkki H. E. V:n vastauksena allekirjottaneen aikaisemmassa Tietäjän n:ssa olleeseen kirjoitukseen esittänyt sen „oikeaoppisen“ katsantokannan, että Kristuksen tärkein tehtävä oli tulla maailmaan fyysillisen verensä vuodattamisella sovittamaan ihmiset Jumalan kanssa. Tähän liitettyssä selityksessään toimitus esittää kysymyksen: „Onko oikeastaan niin suuri ero J. R. H:n ja arv. vastaajan, H. E. V:n kannan välillä?“

Määrättyssä merkityksessä ei näillä katsantokannoilla olekaan niin merkittäviä erotusta. Mutta jos lähdemme edemmäksi seuraamaan näitä kahta ajatusta, erittäinkin pitäen silmällä niiden vaikutusta käytännölliseen elämäämme, niin tulemme aivan suunnattomiin eroavaisuuksiin. Sillä sijaissovituksen kannalla ollessamme olemme aivan ulkopuolella Kristusuhrin sisäistä arvoa. Ja me ihmiset olemme silloin *elämisenme* puolesta näytteillä olevia, sisäistä arvoa, kehittyvää elämää vailla olevia nukkeja. Me olemme täällä ilman mitään henkisen kasvamisen mahdollisuutta ja tarpeellisuutta. Jos olemme alhaisia, itsekkäitä, tietämättömiä, niin saamme sellaisina olla; jos olemme oppineita, niin, jos olemme opettajia, tuottaa se

meille maallista hyvinvointia ja mukavuutta, jota käyttäessämme emme tarvitse olla levottomia niiden puolesta, joiden puutteenalainen elämä tekee meidän mukavuutemme mahdolliseksi. Me silloin elämällämme opetamme niinkuin se joka purkaa pienimmätkin Kristuksen käskyt.

Jos taas ajattelemme Kristusta Jumalallisena ilmennyksenä, joka omalla olemuksellaan näyttää täydellistyneen ihmisen, sen ihannekuvan, jonka Jumala iankaikkisessa armopäätöksessään on määrännyt siksi päämääräksi, jonka kaltaisiksi tuleminen vapauttaa meidät kuoleman valtapiiristä, jälleenruumistumisen pakosta, silloin Kristus ja hänen oppinsa ja meidän opetuslapsiutemme saa aivan toisen, saa *sisäisen* merkityksen. Se siirtää meidät ulkonaisesta, käsin tehdystä temppeleistä sisäiseen temppeeliin.

Jos olemme kehityksessämme tyhmiä ja tietämättömiä, niin Kristus meitä kehottaa ja auttaa nousemaan ylöspäin. Suurella rakkaudellaan hän kiinnittää katsemme siihen ihanteeseen jonka hän on *elänyt*, eikä vain *uskonut*; hän tulee alastomana, kodittomana meidän rinnallemme, näyttäen käytännöllisesti kuinka köyhyys ja alastomuus eivät ole esteinä nousemaan ylöspäin, häntä, ihannetta kohti. Jos taas olemme oppineita, viisaita, silloin saamme katsoa kuinka elää ja toimii itse Viisauden Herra.

Ja – niin, jos olemme opettajia, jospa mielimme olla hänen sijaisinaan maan päällä, silloin saamme hänestä taas esikuvan, jota hänen sijaisinaan pyrimme ilmentämään. Silloin tulee meille tärkeäksi pitää ihmisille Kaanaan häitä ja muuttaa heidän vetensä ravitsevaksi juomaksi. Jos pyrimme olemaan Pietarin istuimella, jos uskallamme vastata myöntävästi Herramme kolmenkertaiseen kysymykseen: „Rakastatko minua?“, silloin olemme tuon käskyn alaisia: „Ruoki lampaitasi.“ Ja siinä työssä ei ole aikaa istua Mooseksen istuimella, ei aikaa tutkia isien säännöksistä kuinka monta oinasta tai kyyhkyläisen poikaa siinä ja siinä tapauksessa on syntisen ihmisen omasta hyvinvoinnistaan luopumalla Herralle uhrattava. Ei; Kristuksella ei ole aikaa siihen, Pietarilla ei ole aikaa siihen. Ei, heidän täytyy huolehtia voidaksensa antaa jokaiselle ruokaa ajallansa, vaikkakin suhde olisi sellainen kuin se on 5000 nälkäisen ihmisen ja muutaman leivän ja kalan välillä. Ja jos he tässä työssään joutuvat vangituiksi, eivät he „lyö totuudesta leipää“, eivät kiellä Pilatuksenkaan edessä Isänsä tahtoa, vaikkakin joko tietäjän tai järjen silmällä näkevät, että totuuden julistaminen avaa heille tien tyrmiin tai ristinpuulle. Tässä on Kristuksen vapaaehtoinen uhri, uhri Isän tahdolle, ei mammonan houkutuksille.

Nyt voimme helposti ymmärtää, kuinka mitätön oli Kristukselle se tuska, jonka juutalaiset hänelle aiheuttivat fyysillisen ruumiin muutamassa hetkessä tapahtuvalla tappamisella verrattuna siihen suunnattomaan tuskaan, jonka me kristityt hänelle aiheutamme, kun korotamme hänet vuosituhansiksi sijaissovituksen ristille, emmekä laske häntä keskellemme Opettajana, Ihanteen näyttäjänä, joka vapahtaisi meidät itsekkästä ylpeydestämme ja tietämättömydestämme. Jospa pian koittaisi aika

jolloin Kristuslaki, Rakkaus, otettaisiin ohjelmaamme. – Ihmiset tuntevat vaikeasti oman aikansa evankeliumin; ja meidän vaikeutemme on tässä kohdassa.

J. R. H.

(Tietäjä 1915 Syyskuu N:o 9, s. 354-356)

KIRJEITÄ TOIMITUKSELLE.

Tietäjän toimitukselle. Tietäjän 5-6 n:oon otettu kyhäykseni on saanut kaksikin vastausta. Ensinnä vastasi toimitus siihen ja se vastaus oli odottamattoman maltillinen. Sitten herra J. R. H. itse antaa Tietäjän 9 n:ssa jonkunlaisen selityksen. Mutta ei kumpikaan vastaaja ole kajonnut siihen asiaan, jonka minä kirjoituksessani koetin painostaa. Enhän minä ole tahtonut mitään „katsantokantaa“ esittää. Olen vain tahtonut huomauttaa, että J. R. H:n esitys ei ollut totuuden kanssa yhtäpitävä, vaan että siinä oli tosiasioita vääristelty. Tosiasia on, että Jeesus olisi aivan hyvin voinut välttää kuoleman, jos olisi tahtonut, eikä hän silti olisi tarvinnut totuutta kieltää tai salata. Hän olisi voinut pyytää avukseen enemmän kuin 12 legionaa enkeleitä, mutta hän *ei tahtonut* auttaa itseään, koska hänen tehtävänsä kuului kärsiminen ja kuoleminen ja juuri ristin kuolema. Tämän olen näyttänyt toteen Jeesuksen omilla sanoilla esittämättä omia ajatuksiani hänen kuolemansa tarkotuksesta.

Samaa mieltä kuin J. R. H. näkyy Annie Besant olevan, koska hän sanoo (Tietäjän 7-8 n:ssa siv. 268), että Kristus „muita saattoi pelastaa, mutta itseänsä ei voinut pelastaa“. Hän asettuu siis Jeesuksen *pilkkajain* puolelle, jotka sanoivat: „muita hän on auttanut, itseään ei voi auttaa“ (Matt. 27: 42).

Mitä olen puhunut Jeesuksen kuolemasta, pitää tietysti paikkansa ainoasti siinä tapauksessa, että evankelistain kertomukset Jeesuksesta ovat todenperäisiä. Jos ei tätä myönnetä, silloin on luonnollisesti kaikki keskustelu näistä asioista turha. Mutta jos se myönnetään, niin ei ole lupaa noukkia evankeliumeista semmoisia lauseita, jotka miellyttävät, ja jättää huomioonottamatta semmoisia kohtia, jotka eivät sovi omaan katsantokantaan, taikka väänellä niitä niin, että ne saadaan siihen sopimaan. Tämä on menettelyä, jommoista ei kukaan kirjailija sallisi omiin kirjoituksiinsa nähden. Eikä Herra J. R. H. ole ainoa, joka Tietäjässä sillä tavalla pitelee Raamatun sanoja.

Toivon, että Tietäjän toimitus hyväntahtoisesti suo tilaa tällekin vastineelleni.

Kunnioituksella:

H. E. V.

Lootustyö lasten parissa. Ihanaa on ajatella, että voisi saada lapset ymmärtämään, että rakkauden läksy on tärkein, suurin ja suloisin. En voi sanoa kuvata, mitä kaikkea

toivoisin Suomen lapsista, lyhyesti sanoen toivoisin, että Suomen ihana Deeva olisi heihin tyytyväinen. Oi, kuinka paljon itsekin opimme lasten parissa, he ikäänkuin velvottavat meitä parempaan itsetutkisteluun, kelpaammeko heille esimerkiksi, emmekö voisi heille kauniimpaa, jalompaa tuoda esille itsestämme. Asuen esikaupungissa, olen nähnyt niin paljon kurjuutta, mitä nykyiset yhteiskuntaolot saavat aikaan. Molemmat vanhemmat koko päivät poissa tehtaan pölyisissä huoneissa ja sittenkin tuskin yhteisesti saadaan riittävästi varoja perheen ylläpitoon. Lapsiraukat pitkin katuja oppimassa. Tätä kaikkea katsellessa tulee väkisinkin ajatelleeksi, että voi kun jokainen itsekohdastansa menisi itseensä ja kysyisi itseltään, enkö minäkin ole syyppää kaikkeen tuohon kurjuuteen, ja varmasti silloin löytäisi omassakin elämässään sellaista, joka olisi muuttamisen arvoista, ja ehkäpä juuri sillä pienellä muutoksella voisi olla avuksi kurjuuden poistamisessa. Minun lapsuuteni unelma oli saada pienoinen rauhallinen koti, jossa 4 tai 5 orpoa saisivat äidillistä hoivaa, toteutuneeko? Näen sen mahdollisuuden! En ole voinut koskaan pitää orpolasta, jossa on paljon lapsia, lapsilta puuttuu kodin tunne, äidillisen turvallisuuden tunne, mutta semmoisia pieniä koteja, joissa voisi todella olla kuin kotona, joissa yksi olisi todellinen äiti ja lapset saisivat puuhata ja touhuta mukana, niinkuin näkee, joskus onnellisissa kodeissa. — — —

Impi R.

Missä ovat veljet ja sisaret? Tietäjän tämän vuoden 1 ja 4 n:rossa oli toveri Antti Myllyojan kirjoitukset yleisen veljeyden käytäntöön ottamisesta samoin kuin 7-8 n:rossa Veljeysseirtolan perustamisesta. Kun allekirjottanut yhtyy mitä lämpimimminkin edellisissä mainittuihin mielipiteisiin tarjoten maatalouttaan myöskin tähän tarkotukseen, saamatta kuitenkaan vastatarjouksia rohkenen täten uudistaa tarjoukseni. Suomen Osuustoimintalehden t. v. 1 n:rossa oli myöskin selvittävä kirjoitus Serbian perheosuuskunnista, joita on maassa yli 400,000. Ehkä olisi asialle eduksi, jos veljeysseirtoloitten kannattajat tutustuisivat myös tähän kirjoitukseen, sillä siinä selvitetään, kuinka serbialaiset asuvat perheissä osuustoiminnan muodossa. Vaikka tällaisilla siirto-osuuskunnilla ei meillä tulisikaan olemaan samanlaista perhesuhdetta kuin heillä, voitaisi kuitenkin osuustoimintaa meiltäkin yhteen sovittaa. Siksi toivoisin, kun talouteni ei ole vielä parhaassa kunnossa, eikä asunnot suuria, että saisin alussa työtoverikseni miehiä sekä naisia, joilla on veljeystunnelmansa ohella riittävästi käytännöllistä ja tietopuolista kykyä maatalouden eri puoliin, eikä johtokykykään olisi haitaksi. Ellei tarjokkaita haluttaisi ryhtyä muuten kanssani työskentelemään voisivat alussa olla tavallisia palvelijoina, joista sitte kehitettäisiin edelleen. Siksi pyytäisin tarjokkaita ensi tilassa lähettämään hakemuksensa, joiden mukaan liitettäköön palkkavaatimus, todistukset, koulutiedot y. m. Odottamaan jää veljeydellä

Mikko Kuisma, Räisälä.

KIRJEITÄ TOIMITUKSELLE.

Tietäjälle. Jouduttuani Tietäjän palstoilla sananvaihtoon nimim. H. E. V:n kanssa, saanen vielä sanoa asiassa muutaman sanan.

H. E. V. tahtoo nimenomaa rajottaa keskustelunsa siihen josko Kristus olisi voinut tai ei voinut välttää väkivaltaisen kuoleman.

Kun pidämme Jumalaa sellaisena persoonallisena olentona joka saattaa mielenmäärin tehdä mitä tahansa, jopa rikkoa omat lakinsakin, joiden tunteminen ja noudattaminen ihmisellekin sentään on ainakin suotavaa, ja kun sitten pidämme Kristusta juuri tällaisen olennon lähettiläänä, silloin tietysti on kaikki hänelle mahdollista.

Mutta Kristuspa sanookin, ettei hänen valtakuntansa ole tästä maailmasta. Tässä on se sisäinen syy, miksi emme ymmärrä Kristusta, ellemme mekin ole kieltäytyneet tästä maailmasta ja alkaneet kolkuttaa ja etsiä tietä Hänen maailmaansa. Ja mikäli tällä Golgatomatkallamme etenemme, sikäli meille selvenee kuinka henkinen elämä on vastakkaista aistimuselämälle. Aistimusmaailmassa olemme suuria saadessamme toisia hallita ja sillä tavalla osottaa voimiamme. Tässä tilassa emme pääse henkisen elämän altaasta portista sisälle emmekä ymmärrä pyhiä kirjoja muuten kuin kuolleen kirjaimen kannalta.

Henkinen elämä, Kristuselämä on palvelemista, voimiensa ja kykyjensä käyttämistä muiden hyväksi. Ja nytpä järkähtämätön laki sanoo, ettei kahta herraa voida palvella. Jos elämme maailman elämää, silloin käytämme kaikkia asioita omaksi eduksemme, joka juuri pitää meitä tämän maailman päämiehen orjina ja palvelijoina. Jos siis tahdomme olla henkisen maailman eläjiä, silloin *emme voi* itseämme palvella. Ja kun nyt täydellistynyt Jumalan Poika ilmestyy julkisena opettajana, silloin hän *ei voi* muuttaa kiveä leiväksi *itseään* varten, ei voi astua alas siltä ristiltä jonne tietämättömät ja uskon vimmaiset, opinkappalten orjuuttamat ihmiset hänet saattavat. Näin „pilkkaajatkin“ tietämättään lausuvat järkähtämättömän totuuden. Ja tässä valossa katsoen ovat H. E. V:n siteeraamat Annie Besantin sanat: „muita saattoi pelastaa, mutta itseänsä ei voinut pelastaa“, aivan suoraa totuutta.

Ja osatessamme asettua tälle kannalle, emme tarvitse emmekä saata noukkia erityisesti mieluisia raamatun sanoja, vaan koetamme tunkeutua syvemmälle niiden kaikkien henkeen. Niinpä emme voi sivuuttaa tuota tuskallista Getsemane-rukousta, jossa Kristus kolmasti toistaa rukouksensa, että jos mahdollista tämä malja otettaisiin pois. Sillä jos Kristuksen tärkein tehtävä olisi pelastaa ihmiskunta ruumiinsa väkivaltaisella kuolemalla, silloinhan rukous tämän välttämiseksi olisi aivan tarkotukseton. Mutta tämä tuska on aivan paikallaan ymmärtäessämme Kristuksen kauhistuvan sitä rikosta, että ihmiset tahraavat kätensä verellä ja siten lisäävät maailman pahaa.

Ehkä vielä voimme ajatella vertausta pahoista viinitarhureista. Emmeköhän ole juuri heitä, kun ajattelemme Jumalan lähettilään, Pojan eli perillisen tappamisen tuottavan meille perinnön. Eikä tässä auta se teeskentelevä farisealaisuus, että viritämme murhan syyn juutalaisten kannettavaksi, ettemme ole omin käsin Kristusta tappaneet. Sillä niinkauan kun ylistelemme tuota verenvuodatusta ja pidämme sitä välttämättömänä perillisiksi tullaksemme, niin kauan olemme yhtä ruumista noiden murhamiesten kanssa. Pysähtykäämme miettimään.

J. R. H.

(Tietäjä 1915 Marraskuu N:o 11, s. 454-455)